

ko se bo ugotovilo, da je res vpisan v volilni imenik, bo moral na glas povedati, koga voli. To se bo tudi zapisalo in bo ostalo v zapisniku, da je ta in ta volil za tega in tega. Volitve so povsem svobodne in imajo volilci pravico glasno povedati, koga volijo.

Tudi ni volilne dolžnosti in lahko vsek od volitev izostane, ako hoče ter se mu zaradi tega ne more nič zgoditi. Volilni zakon je v tem oziru svobodoljuben.

Bodimo previdni glede podpisov!

Kakor smo povedali zgoraj, mora nosilec državne kandidatne liste v vsakem srezu imeti najmanj 60 podpisov predlagateljev, ki so v volilnem imeniku vpisani. Vsak srezki kandidat pa jih mora predložiti 200 podpisov.

Izvedeli smo, da bodo že v kratkem začeli te podpise zbirati. Bodite pa previdni in ne dajte podpisov nikomur, ki vam ni poznan, da je istega mišljenja kakor ste vi! Nekateri bodo lagali, drugi zopet grozili, vi storite, kakor je vašemu mišljenju prav! Zavedajte se, da ste svobodni državljani in ne dajte se farbati in ne plašiti. Ako ste v dvomu, vprašajte prijatelje in znanke, posebno značajne ljudi, o katerih veste, da so zvesto na braniku pravic našega ljudstva, oni vam bodo prav svetovali. Zoper svoje mišljenje svobodni državljan ničesar ne stori, najmanj pa, da bi dajal podpise.

O poslancih.

Nosilec državne liste bo, če bo hotel, sprejemal posamezne kandidate iz posameznih srezov, ki imajo po 200 podpisov, kolikor jih bo hotel. Toda ti poslanci pozneje ne bodo smeli v klubu delati nikake opozicije, ker ga klub lahko takoj izključi. Tudi prestopiti v kak drug klub ne bodo mogli, ker s tem takoj izgubijo mandat. Tudi ne bodo imeli take imunite te kakor preje, ampak nekoliko manjšo. Izvolitev traja za štiri leta, ako seveda narodna skupščina ne bo preje razpuščena, kar volilni zakon tudi predvideva.

*

V DRUGIH DRŽAVAH.

Zborovanje Zveze narodov v Ženevi. Zadnjič smo poročali, da je bil izvoljen za predsednika Zveze narodov rumunski poslanik v Londonu Titulescu in je pri tozadevni volitvi propadel ogrski ministrski predsednik grof Appony. Razven imenovanega predsednika so še bili izvoljeni za urad Zveze narodov posebni predsedniki. Na splošni seji Zveze narodov dne 8. septembra je govoril kot prvi italijanski zunanji minister Grandi, ki je stavil predlog, naj prične takoj leto premirja v oboroževanju v času delovanja te konference, kar je bila za izvršitev razorožitve posebno praktična odredba. Grandi je nastopil tudi proti ustanav-

STARA, TEŽKA IN RDEČA VINA

se najbolje mešajo z Radensko Gizele mineralno vodo. Ta ne spremeni barve vina ter ustvari res prijetno in zdravo pijačo.

ljanju skupin držav na škodo in negotovost drugih. — Nadalje je bil soglasno sprejet predlog, da se sprejme Mehiko v Društvo narodov. — Dne 10. t. m. se je vršila v ženevski katedrali velika manifestacija v angleškem, francoskem in nemškem jeziku proti verskim preganjanjem v Rusiji.

V Avstriji so nameravali nasilnim potom odstaviti vlado. Vrhovni poveljnik avstrijske oborožene organizacije Heimwehr dr. Pfierner je izdal povelje, da v noči od sobote na nedeljo zasede Heimwehr razna glavarstva in industrijske kraje. Dr. Pfierner je izdal proglas na narod, v katerem odstavlja dr. Bureschevo vlado in se postavlja sam za krmilarja države, odvezuje vojsko, orožništvo, policijo ter vse državne uslužbenice prisega stari vladi, obenem pa jih zapriše zase. Vlada je potom vojaštva obvladala položaj zase in udušila dvanajsturno revolucijo. Dr. Pfiernerja je hotela vlada vtakniti pod ključ, a je pravočasno pobežnil, pač pa so bili aretirani ostali voditelji heimverovcev.

Še o avstrijskem puču. Heimwerovski puč je osmešil to organizacijo v obeh celega sveta. Vlada nadaljuje s hišnimi preiskavami. Med drugimi je oblast zaprla bivšega avstrijskega ministra in vodjo Heimwehra kneza Starhemberga ter 20 heimwerovskih voditeljev. Heimwerovski puč je imel nekoliko uspeha edino na Gornjem Štajerskem, drugod pa nikjer. Proti glavnim krivcem ponesrečenega puča bo uvedeno postopanje radi upora.

Kandidat krščanskih socijalcev za predsednika avstrijske republike. Vodstvo avstrijske krščanske socijalne stranke je sklenilo dne 9. septembra, da kandidira sedanjega zveznega predsednika prof. Miklasa pri bodočih volitvah dne 18. oktobra za zopetnega zveznega predsednika.

Madžarska je zaprosila za 250 milijonov pengő posejila od Zveze narodov in je tudi predložila tozadevno spomenico. Madžari nočejo, da bi bili ponovno prisiljeni na ustavitev plačil in do uvedbe izrednih ukrepov.

Politično ozračje med Parizom in Berlinom zopet skaljeno. Zastopnika Nemčije sta se že poklonila zlati francoski zalogi v Parizu. Od pariškega obiska nemškega kanclerja dr. Brüninga in zunanjega ministra dr. Curtiusa se

govori in piše, da bosta posetila Nemce v Berlinu francoski ministrski predsednik Laval in zunanji minister Briand. Iz Pariza se pa sedaj raznašajo vesti, da bosta Laval in Briand zopet odložila obisk, ki je bil določen za dan 26. septembra. Zastopniki Francije v Berlinu so obvestili francoska državnik, naj se še ne podasta v Berlin, ker bi ju nemško prebivalstvo, nahujskano od nacionalističnega tiska proti Franciji, sprejelo povsem hladno. Sedanji čas ni prikladen za obisk francoskih ministrov, ako se ne posreči francoskim in nemškim državnikom v Ženevi, razčistiti še danes skaljenega ozračja med obema državama.

Nemška vlada je povabila za 27. sept. v Berlin francoskega ministrskega predsednika Laval in zunanjega ministra Brianda. Laval je vabilo sprejel.

Nemška narodno socijalna stranka je naznanila, da se bodo vrnil njeni poslanci meseca oktobra v parlament. Povrat nacionalistov bo povzročal samo nemire v zbornici.

Poljski maršal Pilsudski se brani s proglašitvijo prekisoča. Pred tedni je bil umerjen predsednik narodnega bloka, poslanec Tadej Holowka. Cela Poljska je uverjena, da je bil ubit od tajne organizacije Ukrajincev. — Po vzhodni Galiciji so se še po starem vzgledu razmnožile tolovajske bande. Omenjeno je dalo maršalu Pilsudskemu povod, da je izdala vlada ukaz o proglašitvi prekisoča. Preki sod pa ni naperjen le proti političnim zločinom, ampak velja tudi za zločin umora in glede organizacije roparskih tolpe. V smislu novega izrednega zakona o prekem sodu se izvrši smrtna obsodba tekom 24 ur. Vse je uverjeno, da se je poljska vlada na pritisk Pilsudskega s prekisočdom prenačila.

Iz španske republike. Španska republika in Vatikan se pogajata za sklep nove medsebojne pogodbe. Časopisje naglašja, da bo dosežen v vsem sporazumu, le glede jezuitov ne, kojih izgon zahtevajo framasonski republikanci. Red jezuitov je pripravljen na vse in je že spravil na varno v inozemstvo vse znamenitosti, posebnosti in dragocenosti. — Poslanci avtonomije zahtevajoče Katalonije so se sporazumeli s predsednikom španske vlade Zamorro v toliko, da se bo spremenila španska ustava tako, da bo soglašala z ustavo Katalonije.

Angleški parlament se je sestal na izredno zasedanje dne 8. septembra. Ministrski predsednik Macdonald je bil sprejet v zbornici z velikim navdušenjem. Predsednik je pojasnil poslanecem angleško finančno krizo, ki ne obstoja v pomanjkanju narodnih pomožnih virov, ampak v pomanjkanju trenutnega zaupanja. Macdonald je zaključil svoj govor s prošnjo, da podpira zbornica vlado v njenem delu. Njegova vlada bo ostala tako dolgo na krmilu, dokler ne bo rešena denarna in sploh gospodarska kriza. — Na zgoraj omenjeni seji se je vršilo tudi glasovanje za zaupnico vladi, ki je bila sprejeta z 59 glasovi v razmerju 308 proti 250 glasovom. Za vlado je glasovalo

ludi 12 socialistov. Po izglasovani vladni zaupnici se širijo resne govorice, da bo vlada po odobrenju programa za štednjo razpustila zbornico ter razpisala volitve.

Drago angleško posojilo. Angleška bo dobila od francoskih bank 80 milijonov funtov po zelo visokih obrestih. Obresti bodo prišle na 6% in sicer bodo znašale prave obresti 4%, bančna nagrada (provizija) 1¼% in 1¼% državna taksa. Celo posojilo bo stalo Angleško 4.6 milijonov funtov šterlingov.

Ameriški predlog za razorožitov. — Združene države Severne Amerike so pripravile poseben predlog, katerega bodo predložile razorožitveni konferenci. Načrt je čisto tehnične narave in ne bo vseboval nobenih zavrtih cenitev, ki bi lahko dovedle svetovna razorožitvena posvetovanja v neuspeh. Brezplodnost omenjene konference bi po mnenju ameriških krogov več škodovala, kakor če bi se izrekel celi svet za krvavo vojno. Združene države Sev. Amerike bodo predlagale naslednje uravnanje razorožitve: Vse države brez razlike zmanjšajo tekom pet let oborožitve za 5%. Po preteku petih let bi se naj izvedla 25% razorožitve, kar bi pomenilo velikanski praktični, moralni in finančni napredek v sedajnem mednarodnem položaju.

Vstaja vojne mornarice v Čile zatrta. V južnoameriški državi Čile se je uprla vojna mornarica v Coquimbo. Uporne bojne ladije so bombardirala vladni zvesta letala 15 minut. Izgube vladnih čet pri Talcahuana so malenkostne, med tem ko so imeli uporniki nad 100 ranjenih ter mrtvih. Štiri uporne križarke so se vdale in istotako tudi drugi uporniki brezpogojno.

Mongolija zvezna država sovjetske republike. Mongolija, ki je spadala pod Kitajsko, se je vsled neprestanih kitajskih državljanskih bojov osamosvojila in bo postala zvezna država sovjetske republike. Uprava, pouk, industrija, promet in finance, vse je že v rokah sovetov. Celotno mongolsko narodno premoženje že vodijo sovjetski komisarji. Kitajci so brez moči, da bi nekoč njihovo ozemlje dobili nazaj.

*

O merjenju morskih globin.

Morske globočine so merili do pred leti s po več tisoč metrov dolgimi ter tankimi motvozi, ki so bili obteženi. Merjenje na ta način je bilo počasno, nesigurno in povrh še mogoče le pri mirnem morju in ako je ladja stala na miru.

Nemci so poslali v Atlantski Ocean parnik »Meteor«, ki je od leta 1925 do 1927 izvršil veliko tisoč globočinskih izmer s pomočjo odmeva. Ta način merjenja je za las natančen, ga je mogoče poljudno izvesti ob vsakem vremenu in je vseeno, ali se ladja premika ali stoji na miru.

Na dnu parnika je pritrjena tanka kožica (membrana), katero je mogoče spraviti v valovanje električnim potom. Na ta način povzročeni zvok se

razširi na vse strani in en del prodre tudi do morskega dna. V vodi se širi zvočno valovanje 1500 m na sekundo. Poleg omenjene oddajne membrane je še sprejemna, ki takoj beleži, kakor hitro se je v globine poslani zvok odbil na morskem dnu in je zadel njegov odmev ob drugo membrano. S kožicama so v zvezi razne naprave, ki zaznamujejo z vso natančnostjo 1 tisočinko sekunde. Sprejemna membrana odda potom telefonske zveze odmev iz dna parnika na krov, kjer zabeležijo globočino.

Kako računajo s pomočje odmeva globočino?

Posebni instrumenti javijo čas, ki preteče od trenutka pošiljke zvoka z oddajne membrane na dno do prihoda odmeva iz morske globine na sprejemno kožico. Ako pomnožimo čas odmeva s hitrostjo prodiranja glasu (1500 m na sekundo) in to delimo z 2, ker napravi zvok pot od ladje do dna in nazaj dvakrat, dobimo zaželjeno globočino v metrih. Ako je n. pr. čas odmeva 2 sekundi, je po označenem računu morje globoko 1500 m.

S to iznajdbo je omogočeno naglo in poljubno izmerjenje največjih morskih globin.

*

Varujte se brezverskih knjig!

(Dopis iz Št. Ilja pod Turjakom.)

V nedeljo dne 6. septembra se je tu semkaj vsula skupina ljudi, obloženih s knjigami in brošurami neke krivoverske tiskovne družbe. Najbrž so bili adventisti. Skoro besno so naskočili mirne vaške hiše. Vsiljevali so knjige tako predrzno in tako nasilno, da se jim je bilo težko izogniti. Cene imajo malenkostne, skoro zastoj. Naslovi knjigam so različni in obravnavajo —

verska vprašanja, kjer smešijo in zavijajo katoliške verske resnice. In ti raznašalci! Kako so hinavski! Na javnem trgu ti molli in kliče Kristusa. Novo vero oznanjamo, kličejo nevednim ljudem. Pri tem pa sramote vero, škofo in duhovnike. Prišli so kakor vihar in z avtom oblezli vso Mislinjsko dolino. Gotovo so ti ljudje bili že kje drugod. Našim vernim ljudem naj veljajo te vrstice v svarilo in opomin: Takih ljudi ne poslušati! Poženite jih iz hiše, njihovih knjig za nobeno ceno ne sprejemajte, tudi zastoj ne!

Čitanje krivoverskih knjig obtežuje vest katoličanu. Cerkev nam jih prepoveduje pod smrtnim grehom. Kdor jih namenoma prebira, zapade cerkveni kazni izobčenja, ki je pridržana sv. stolici. Nam katoličanom je pravilo: spis in knjiga v zadevah vere in vesti mora biti po škofu priporočena. Kdor ti ponuja tako knjigo brez škofovega odobrenja, ga zavrnite z vso odločnostjo! Slovensko ljudstvo! Tebi je zvestoba Bogu in Cerkvi resna stvar! Ti samo obsodi in zavrz vsako krivoversko knjigo!

Pridenem samo še to-le: Kolikor mi je znano, se vrši natančnejši pregled raznih vozil samo na državnih mejah. Ali ne bi tudi kazalo, da si oko postave od bližje ogleda avto, ki se ustavi na deželi? Nikar ne mislimo, da se z avtomobili vozijo samo — dobri in pošteni ljudje!

*

Ruše. Slovesnost blagoslovitve novih zvonov je pri kraju. To je bilo nekaj za Ruše. Že v ponedeljek dne 7. septembra popoldne smo imeli praznik in delopust. Kar cele množice navdušenih župljanov z godbo na čelu in četo gasilcev ter belo oblečenimi dekletki so se zgrnile okrog slavoleka v Bistrici na meji župnije. To je bile navdušenja, ko so nam vozniki na okrašenih vozovih pripeljali naše nove prijatelje v spremstvu konjenikov ter kolesarjev, med sviranjem godbe in pokanjem topičev. In naš vič. g. svetnik Pšunder je stopil na prvi voz in z zanosom pozdravil zvonove in jih sprejel v župnijo. Za njim je še pozdravilo zvonove belo oblečeno dekletko. Godba je zopet zaigrala, počili so topiči in spreved se je premaknil proti cerkvi. Med potjo,